

***Trenger vi norske fagarbeidere
framover, hva kreves og hvordan
skal vi sørge for at fagutdanning
blir et interessant valg ?***

GRANDE
Entreprenør

Kort om Grande Entreprenør AS

- Etablert i 1953 (60 års jubileum i 2013)
- Ca 180 fast ansatte + noe innleie
- Godkjent lærebedrift innen fagene betong, tømmer og takteking
- Årlig omsetning 350 - 400 mill kr
- 4 lokale eiere med 25% hver – alle jobber i bedriften
- Aktuell som prosjekteier for BIA prosjektet «*hpws.no*» i samarbeid med Kværner, VITEC og SINTEF.

Grande Entreprenør AS – Rekruttering

- Bevisst satsning på fast ansatte fagfolk, med god kjennskap til vår måte å drive prosjekter på.
- Medlem av OBI (Opplæringskontoret for Byggfag i Inn-Trøndelag)
- Årets lærlingebedrift i 2006/2007, og Nasjonal demonstrasjonsbedrift med bakgrunn i dette.
- Tar inn 5-6 tømmerlæringer årlig
- Ønsker så mange betonglæringer vi kan finne
- Rekrutterer en del «fra gata» - styrer disse mot voksenlærlingløpet
- Mye intern rekruttering av funksjonærer og byggeplassadministrasjon
- Lite «Turn-over»

Trenger vi norske fagarbeidere framover ?

JA !

Hvorfor ?

Typisk norsk

- Etnisk opprinnelse ikke poenget.
- Ikke nødvendigvis «typisk norsk å være god»
- Viktig med kjennskap til system og kultur
 - Norsk væremåte/arbeidskultur
 - Norsk standard
 - HMS
 - Arbeidsmiljølov

Alle må kjenne sin rolle på laget

Utnytte ressursene

- Vi har ikke råd til å la så mange stå utenfor arbeidslivet
- Nøkkelen er å la den enkelte utnytte den man er god på
 - Tonedøve blir sjelden musikere
- Praktikere bør utføre praktisk arbeid

Organisering

Lagorganisering

*- Alle har en viktig rolle
for at organisasjonen
skal fungere*

**Utfordrende hvis arbeidslaget har ulik oppfatning av
hvilken filosofi som gjelder**

The vertical power

*- Gjør som jeg sier, så går
nok dette bra*

Kommunikasjon – Felles forståelse

- Etnisitet ikke poenget

Ung prosjektleder uten praktisk erfaring

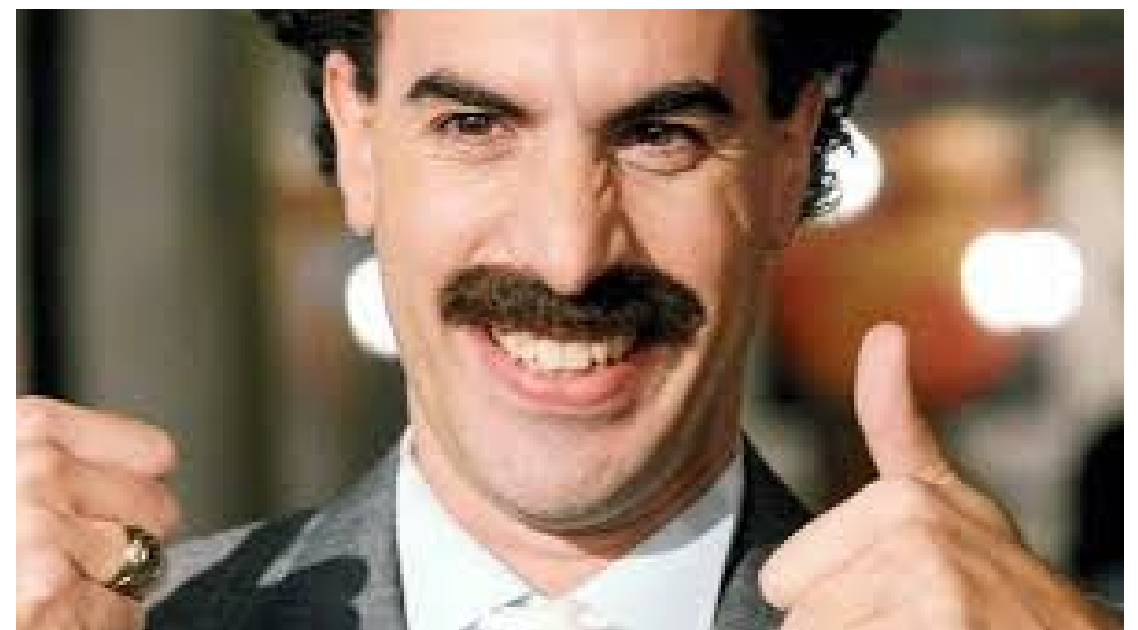
Språk

Kultur

Kjønnsroller

Organisasjon

Eldre innleid fag/hjelpesarbeider

Behov for praktisk arbeidsledelse

«Tenke sjæl, og mene...»

- Trenger selvgående praktikere
- Ikke ordrestyrte «arbeidere»

Kostnadsnivå

- Innleid arbeidskraft samme timekost som egne ansatte
- Produktivitet og kvalitet kan ikke administreres
- Nødvendig med økt produksjon pr time
 - ✓ Økende byråkrati «sluker» prosjektlederen/ingeniøren
 - ✓ Kostnadsnivå tåler ikke flere «ikke-produserende» personer på prosjektene.
- Krever at fagarbeideren tar over mer av prosjekt*LEDER*rollen

Hvordan ?

- Status er viktig
- Endre fokus i kommunikasjon med ungdommen
 - Nå er det mye fokus på *HVA* det er viktig å bli god på i skolen
 - Økt fokus på det man ER GOD PÅ
 - Ta ut potensialet i hver enkelt / Talentutvikling

- NHO: Praksisbrev – for skoletrøtte elever ?
«En tredje vei til fagbrev»
- NAV: 13 årig obligatorisk skole ?

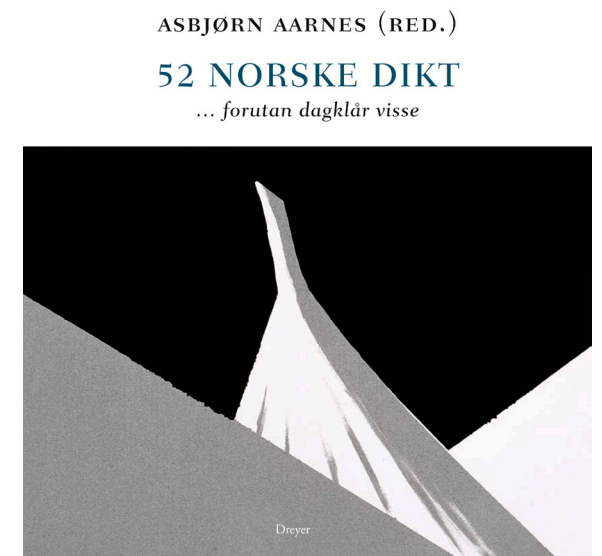
Hvorfor ikke snu problemstillingen ?

Ungdomsskolen en viktig arena

- Fagutdanning må sidestilles med spesiell studiekompetanse i informasjon om utdanningsvalg
- «Drop outs» på videregående peker seg ofte ut allerede i ungdomsskolen
- Økt fokus på praktiske fag kan motivere teoritrøtte elever
- Yrkesfag må fylles opp med motiverte praktikere, og ikke skoletrøtte og frustrerte ungdommer

Yrkesfagutdanningen

- Mye fokus på studiekompetanse
 - Hvorfor ?
 - Er det ikke bra nok å være håndverker ?
 - Er teori riktig medisin for teoritrøtte ?
- Veldig mange valgmuligheter
 - Kan den gjøres mer generell og faguavhengig ?

Viktig fokus framover

- Teori på yrkesfag må bli mer praktisk rettet og språkopplæring må fokusere på muntlig
- Pensum må bli mer rettet mot de krav som venter når elevene kommer ut i arbeidslivet
 - HMS
 - Oppmøte, fravær => Konsekvenser
 - Økonomi
- Styrke opplæringskontorene til å drive oppfølging
 - Ikke-faglig oppfølging – (rus, psykisk)
- Bedriftene kan lære bort faget, men ikke drive barneoppdragelse
 - Forutsetter at bedriftene har egne fagfolk
 - Gode holdninger og innsats «premieres» med god opplæring
 - Akkordlagene ekskluderer folk med dårlige holdninger.

Takk for oppmerksomheten !

